

Верховний
Суд

ЗВЕДЕНИЙ ОГЛЯД
судової практики
Касаційного господарського
суду у складі Верховного Суду
(актуальна судова практика)
за 2020 рік

Рішення, внесені до ЄДРСР з 01.01.2020
по 31.12.2020

ЗМІСТ

1. Спори, що виникають із корпоративних відносин	4
2. Спори, що виникають з питань захисту права власності	6
3. Питання, пов'язані із застосуванням позовної давності	8
4. Спори щодо укладення договорів	8
5. Спори, що виникають у зв'язку з припиненням господарських зобов'язань	9
6. Спори, що виникають з договорів купівлі-продажу	9
7. Спори, що виникають з договорів підряду	10
8. Спори, що виникають з договорів найму (оренди) нерухомого майна	10
9. Спори, що виникають з договорів фінансового лізингу	12
10. Спори, що виникають з договорів іпотеки	12
11. Спори, що виникають з кредитних правовідносин	12
12. Спори, що виникають у зв'язку із застосуванням відповідальності за порушення зобов'язань	13
13. Спори щодо забезпечення виконання зобов'язань	16
14. Спори, що виникають у сфері земельних правовідносин	16
15. Спори, що виникають з питань захисту економічної конкуренції	20
16. Спори щодо постачання енергоресурсів	20
17. Спори, що виникають у зв'язку з реорганізацією банків	22
18. Спори, пов'язані з перевезенням залізницею	22
19. Спори щодо охорони навколишнього природного середовища	23
20. Спори щодо охорони культурної спадщини	23
21. Спори, що виникають у сфері будівництва та розвитку інфраструктури	23
22. Спори, що виникають у розгляді справ про банкрутство	24
23. Спори, пов'язані з виконанням судових рішень	28
24. Процесуальні питання	30

Перелік уживаних скорочень

ГК України	Господарський кодекс України
ГПК України	Господарський процесуальний кодекс України
ЗК України	Земельний кодекс України
КГС ВС	Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду
КЗпП України	Кодекс законів про працю України
КУзПБ	Кодекс України з процедур банкрутства
ОП КГС ВС	об'єднана палата Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду
ЦК України	Цивільний кодекс України
ЦПК України	Цивільний процесуальний кодекс України

1. Спори, що виникають із корпоративних відносин

Щодо прав учасників (акціонерів) господарських товариств

Підписання виконавчим органом товариства договору з іншою особою без передбаченої статутом згоди учасників цього товариства може свідчити про порушення прав та інтересів самого товариства у його відносинах з іншою особою – стороною договору, а не корпоративних прав його учасника, оскільки директор у цьому випадку діяв саме від імені товариства, а не від імені його учасника.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 04.02.2020 у справі № 910/1935/19 можна ознайомитись за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87396584>.

Відповідачем у справах про визнання недійсним рішення загальних зборів є господарське товариство, а не його окремі учасники (акціонери), оскільки відповідне рішення – результат волевиявлення не окремого учасника, а загальних зборів учасників як органу товариства.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.02.2020 у справі № 916/524/19 можна ознайомитись за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87735378>.

Рішення загальних зборів господарського товариства можуть бути визнані недійсними в судовому порядку у випадку недотримання процедури їх скликання, встановленої статтею 61 Закону України «Про господарські товариства». Зокрема, права учасника товариства можуть бути визнані порушеними внаслідок недотримання вимог закону про скликання і проведення загальних зборів, якщо він не зміг узяти участі у загальних зборах, належним чином підготуватися до розгляду питань порядку денного, зареєструватися для участі в загальних зборах тощо.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 12.05.2020 у справі № 910/3722/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89269310>.

Щодо аудиторської перевірки діяльності акціонерного товариства на вимогу акціонера

Право акціонера вимагати проведення аудиту не залежить від бажання самого товариства чи його посадових осіб або доцільності проведення такої перевірки, натомість обов'язок товариства забезпечити аудитору можливість провести перевірку виникає відповідно до прямої вказівки закону.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 29.04.2020 у справі № 922/1859/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89008496>.

Щодо періоду, за який акціонер має право вимагати проведення аудиту

Право вимагати проведення аудиторської перевірки діяльності акціонерного товариства є корпоративним правом, яке пов'язане з діяльністю та управлінням справами товариства. Саме з моменту набуття права власності на акції акціонерного товариства особа стає носієм корпоративних прав. Тож відмова товариства в задоволенні вимоги про проведення аудиту за період, коли позивач не був акціонером, не може порушувати його корпоративних прав як акціонера.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 30.07.2020 у справі № 924/1237/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90670346>.

Щодо способів захисту прав учасників товариства з обмеженою відповідальністю

Належним способом захисту у випадку якщо особа прагне відновити становище, яке існувало до порушення її прав, зокрема щодо відновлення складу учасників, буде позов про визначення розміру статутного капіталу товариства та розмірів часток учасників товариства (підпункт «д» пункту 3 частини п'ятої статті 17 цього Закону). Вимога про визнання у позивача наявності прав учасника товариства з обмеженою відповідальністю не відповідає належним та ефективним способам захисту.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 04.08.2020 у справі № 910/10764/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90802060>.

Щодо належного способу захисту в разі припинення юридичної особи

Вимога про скасування запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) про припинення юридичної особи з підстав порушення порядку та процедури її ліквідації є належним способом захисту порушених прав та інтересів кредитора такої юридичної особи.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС 18.08.2020 у справі № 910/13125/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91067751>.

Щодо надання згоди на вчинення акціонерним товариством значного правочину

При прийнятті рішення про надання згоди на вчинення значного правочину (його схвалення) слід виходити з даних останньої оприлюдненої фінансової звітності на момент вчинення такого правочину, а не з тієї, яка буде оприлюднена в майбутньому, хоч і в установлені для цього строки.

Ринкова вартість майна, що є предметом значного правочину, визначається з урахуванням ПДВ.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 09.09.2020 у справі № 925/1224/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91466069>.

Щодо переважного права учасника товариства на придбання частки іншого учасника товариства

При відступленні учасником товариства своєї частки у статутному капіталі іншим способом, відмінним від її продажу, зокрема шляхом дарування, переважне право на її придбання у інших учасників товариства не виникає.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.10.2020 у справі № 916/2303/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92252443>.

Щодо підстав для визнання недійсними рішень загальних зборів

Безумовною підставою для визнання недійсними рішень загальних зборів у зв'язку з порушенням прямих вказівок закону є: прийняття загальними зборами рішення за відсутності кворуму для проведення загальних зборів або в разі неможливості встановлення наявності кворуму; прийняття загальними зборами рішень з питань, не включених до порядку денного загальних зборів товариства; відсутність протоколу загальних зборів.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.11.2020 у справі № 916/3133/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92673910>.

Щодо визнання недійсними правочинів, укладених директором товариства, за позовом учасника цього товариства

Підписання генеральним директором договорів без передбаченої статутом згоди загальних зборів товариства може свідчити про порушення прав та інтересів самого товариства, а не корпоративних прав позивача як учасника товариства.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.11.2020 у справі № 904/920/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93037838>.

2. Спори, що виникають з питань захисту права власності

Щодо моменту виникнення права власності на майно, яке передано до статутного капіталу Публічного акціонерного товариства "Українська залізниця"

Невчинення Публічним акціонерним товариством "Українська залізниця" дій щодо переоформлення правовстановлюючих документів на об'єкти нерухомого майна, внесені при його створенні до статутного капіталу, не може бути підставою для висновку про відсутність переходу відповідних речових прав до Публічного

акціонерного товариства "Українська залізниця" від підприємств залізничного транспорту, які мають бути припиненими внаслідок такої реорганізації.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 21.02.2020 у справі № 918/792/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88050840>.

Щодо державної реєстрації речових прав на нерухоме майно

Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно є юридичним фактом, який полягає в офіційному визнанні та підтвердженні державою набутого особою речового права на нерухомість та є елементом в юридичному складі (сукупності юридичних фактів), який призводить до виникнення речових прав. При цьому, реєстрація права власності хоча і є необхідною умовою, з якою закон пов'язує виникнення речових прав на нерухоме майно, однак реєстраційні дії є похідними від юридичних фактів, на підставі яких виникають, припиняються чи переходять речові права, тобто державна реєстрація сама по собі не є способом набуття права власності.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 20.05.2020 у справі № 911/1902/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89402201>.

Щодо способу захисту порушеного права

Особа, яка вважає, що майно, на яке накладено арешт, належить їй, а не боржникові, може звернутися до суду з позовом про визнання права власності на це майно і про зняття з нього арешту.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.02.2020 у справі № 910/16236/18 можна ознайомитись за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87624626>.

Щодо зміни правового режиму державного майна

За відсутності рішення власника (держави Україна в особі Кабінету Міністрів України) нерухомого майна про зміну правового режиму державного майна, свідоцтво про право власності видане товариству на це майно, оформлене на підставі рішення сільської/ селищної/ міської ради, є недійсним. Підставами для відмови в позові у зв'язку з пропуском позивачем позовної давності є наступні факти: доведеність порушення цивільного права або інтересу, за захистом якого особа звернулася до суду, закінчення перебігу встановленого законодавством строку звернення до суду, відсутність поважних причин його пропуску, заява сторони у справі про застосування позовної давності.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 01.10.2020 у справі № 912/1672/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92172874>.

3. Питання, пов'язані із застосуванням позовної давності

Щодо переривання перебігу позовної давності

Подання позову з недодержанням правил підвідомчості/підсудності (навіть у разі наступного закриття провадження у справі, а не відмови в позові або повернення позову) не перериває перебігу позовної давності, але, разом з тим, з урахуванням конкретних обставин справи, може бути поважною причиною для поновлення строку позовної давності для звернення до суду за захистом порушеного права.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.05.2020 у справі № 922/1467/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89321270>.

Щодо строку давності стягнення податкового боргу

Строки позовної давності, передбачені статтями 256, 257, 267 ЦК України, відрізняються від строку давності стягнення податкового боргу, визначеного статтею 102 ПК України, який є строком існування відповідного податкового зобов'язання, по закінченню якого воно припиняється в силу закону та є неможливим вжиття будь-яких заходів з його погашення.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.10.2020 у справі № 910/8428/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92439966>.

Щодо підстав для відмови в позові у зв'язку з пропуском позовної давності

Підставами для відмови в позові у зв'язку з пропуском позивачем позовної давності є наступні факти: доведеність порушення цивільного права або інтересу, за захистом якого особа звернулася до суду, закінчення перебігу встановленого законодавством строку звернення до суду, відсутність поважних причин його пропуску, заява сторони у справі про застосування позовної давності.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 01.10.2020 у справі № 912/1672/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92172874>.

4. Спори щодо укладення договорів

Щодо можливості надання судового захисту за позовною вимогою про зобов'язання укласти договір у певній редакції

Якщо позивач просить суд зобов'язати відповідача укласти договір у поданій ним редакції з посиланням на статтю 187 ГК України, то це означає звернення позивача про вступ у певні правовідносини – про визнання укладеним за рішенням суду договору в редакції, наданій позивачем, що відповідає вимогам частини другої статті 16 ЦК України та частини другої статті 20 ГК України

і не вимагає зміни способу захисту цивільного права позивача згідно з статтею 5 ГПК України.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 18.09.2020 у справі № 916/1423/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91973220>.

5. Спори, що виникають у зв'язку з припиненням господарських зобов'язань

Щодо підстав припинення зобов'язання за договором

Зобов'язання, не виконане належним чином, продовжує існувати, незважаючи на закінчення строку дії договору.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 09.04.2020 у справі № 910/4962/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88675823>.

6. Спори, що виникають з договорів купівлі-продажу

Щодо строку повернення покупцям коштів, сплачених за об'єкт приватизації, у разі розірвання договору купівлі-продажу

Законом України "Про приватизацію державного майна" (в редакції, чинній до 18.01.2018) не встановлено (не визначено) строк повернення покупцям коштів, сплачених за об'єкт приватизації, у разі розірвання договору купівлі-продажу. Обов'язок негайного виконання не впливає з договору або актів цивільного законодавства, в тому числі зі змісту статей 1212, 1214 ЦК України. У такому разі згідно з частиною другою статті 530 ЦК України боржник повинен виконати такий обов'язок у семиденний строк від дня пред'явлення вимоги.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 07.08.2020 у справі № 923/249/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90827102>.

Щодо підтвердження факту відмови покупця від прийняття та оплати товару

Оскільки чинне цивільне законодавство не передбачає, в якій формі та якими саме діями має підтверджуватися факт відмови покупця від прийняття та оплати товару, то за умови існування встановлених законом правових підстав відмова покупця від прийняття та оплати товару може проявлятися у юридично значимих діях покупця, спрямованих на фактичне повернення поставленого товару, і такі дії мають вчинятися покупцем у межах строку, визначеного договором для приймання товару, без попереднього чи одночасного письмового повідомлення покупцем продавця про таку відмову, що, як наслідок, виключає настання обов'язку покупця оплатити товар, який знаходиться у фактичному розпорядженні продавця.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.09.2020 у справі № 920/618/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91652980>.

7. Спори, що виникають з договорів підряду

Щодо підстав відмови замовника від договору підряду

Положення частин другої і четвертої статті 849 ЦК України містять дві самостійні підстави відмови замовника від договору підряду та, відповідно, різні правові наслідки таких дій, і законність відмови замовника від договору підряду на підставі частини другої статті 849 ЦК України у разі недоведення порушень умов договору підряду з боку підрядника не може бути виправдана безумовним правом замовника відмовитися від договору підряду на підставі частини четвертої цієї норми.

Правова природа, підстави виникнення і доведення наявності підстав для стягнення збитків або повернення безпідставно набутого майна є відмінними і такими, що врегульовані різними нормами матеріального права.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 16.03.2020 у справі № 910/2051/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88601705>.

Щодо застосування до підрядника відповідальності за договором будівельного підряду

Відсутність у договорі підряду окремо погоджених строків виконання кожного з видів (етапів) робіт та їх вартості не позбавляє замовника права на застосування до підрядника відповідальності, передбаченої договором, виходячи із загальної вартості невиконаних робіт з урахуванням загального терміну їх виконання.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 29.10.2020 у справі № 910/4709/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92527188>.

8. Спори, що виникають з договорів найму (оренди) нерухомого майна

Щодо продовження дії договору оренди нерухомого майна

Якщо після укладення сторонами договору оренди не було істотного порушення договору другою стороною, істотної зміни стану об'єкта оренди, як і не було зміни централізованих цін і тарифів, тобто не було жодної із визначених законом та договором підстав для внесення змін до цього договору, то відсутні підстави для задоволення позову про внесення змін до договору оренди нерухомого майна.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 20.05.2020 у справі № 914/1085/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89348495>.

Щодо отримання орендарем згоди орендодавця на здійснення невід'ємних поліпшень орендованого майна для його приватизації

Надання орендодавцем згоди після здійснення орендарем невід'ємних поліпшень орендованого майна до прийняття рішення про його приватизацію не суперечить положенням Законів України "Про приватизацію майна невеликих державних підприємств (малу приватизацію)", "Про приватизацію державного і комунального майна" і Порядку надання орендарю згоди орендодавця державного майна на здійснення невід'ємних поліпшень орендованого державного майна, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 25.05.2018 № 686.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 22.09.2020 у справі № 906/967/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91785473>.

Щодо продовження договору оренди нерухомого майна

Помилково ототожнювати правовий інститут пролонгації договору оренди нерухомого майна (продовження договору на той самий строк і на тих самих умовах), який реалізується внаслідок мовчазної згоди сторін договору, та правовий інститут продовження договору оренди на новий строк внаслідок реалізації переважного права добросовісного орендаря, сутністю якого є укладення договору оренди на новий строк, а не його автоматичне поновлення. Зазначені правові інститути є взаємовиключними, оскільки реалізація орендарем переважного права є можливою тільки у разі припинення дії попереднього договору оренди і суть такої реалізації зводиться до надання добросовісному орендарю переваги перед іншими особами на рівних запропонованих орендодавцем умовах договору оренди.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 16.09.2020 у справі № 904/5126/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91589617>.

Щодо сплати орендарем витрат на утримання орендованого майна

За відсутності в договорі оренди погодження порядку сплати (відшкодування) та розміру внесків на утримання будинку, прибудинкової території і недосягнення між орендарем та об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку (далі – ОСББ) згоди щодо укладення окремого договору на оплату внесків обов'язок зі сплати таких платежів має власник приміщень - орендодавець, для якого положення статуту та рішення загальних зборів ОСББ є обов'язковими відповідно до закону.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 02.09.2020 у справі № 906/884/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91319996>.

9. Спори, що виникають з договорів фінансового лізингу

Щодо зміни курсової різниці (зміни курсу гривні стосовно долара) у здійсненні розрахунків

Коригування лізингових платежів, в основі якого лежить зміна курсової різниці (зміна курсу гривні стосовно долара), прямо не заборонена та не суперечить чинному законодавству України.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 21.02.2020 у справі № 910/10191/17 можна ознайомитись за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87929471>.

10. Спори, що виникають з договорів іпотеки

Щодо наявності в особи статусу іпотекодержателя у разі відсутності запису про державну реєстрацію обтяження нерухомого майна іпотекою

У разі нездійснення державної реєстрації обтяження нерухомого майна іпотекою (або вилучення такого запису) договір іпотеки є дійсним, але це не свідчить про наявність в особи статусу іпотекодержателя. Вимога такої особи не має пріоритету щодо зареєстрованих прав чи вимог інших осіб на передане в іпотеку нерухоме майно.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 16.10.2020 у справі № 922/1995/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92705207>.

Щодо відомостей про припинення іпотеки

У разі невідповідності відомостей, наведених у Державному реєстрі прав про припинення іпотеки, даним, зазначеним в документах, на підставі яких проведені реєстраційні дії, пріоритет має інформація, що міститься в названих документах.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.09.2020 у справі № 918/80/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91722148>.

11. Спори, що виникають з кредитних правовідносин

Щодо стягнення заборгованості за кредитним договором

У разі зазначення у судовому рішенні про стягнення коштів в іноземній валюті з визначенням еквівалента такої суми у гривнях стягувачеві має бути перерахована вказана у резолютивній частині судового рішення сума в іноземній валюті, а не її еквівалент у гривнях.

У разі пред'явлення до позичальника вимоги в порядку частини другої статті 1050 ЦК України право кредитора нараховувати передбачені кредитним договором проценти за користування кредитом припиняється.

За період до прострочення боржника підлягають стягненню проценти від суми позики (кредиту) відповідно до умов договору та частини першої статті 1048 ЦК України як плата за надану позику (кредит), а за період після такого прострочення підлягають стягненню річні проценти відповідно до частини другої статті 625 ЦК України як міра відповідальності за порушення грошового зобов'язання.

Не можна нараховувати інфляційні втрати на суму простроченого грошового зобов'язання, визначеного в іноземній валюті.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 18.09.2020 у справі № 916/4693/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91973219>.

Щодо належного способу захисту права особи, яка не була стороною оспорюваних правочинів (кредитних договорів)

Позивач, реалізуючи право на судовий захист і звертаючись до суду з позовом про визнання недійсним правочину, стороною якого він не є, зобов'язаний довести (підтвердити) в установленому законом порядку, яким чином оспорюваний ним договір порушує (зачіпає) його права та законні інтереси, а суд має перевірити доводи та докази, якими позивач обґрунтовує свої вимоги, і вирішити питання про наявність чи відсутність підстав для правового захисту позивача.

Відсутність порушеного або оспорюваного права позивача є підставою для ухвалення рішення про відмову в задоволенні позову незалежно від інших встановлених судом обставин.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 16.10.2020 у справі № 910/12787/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92705206>.

12. Спори, що виникають у зв'язку із застосуванням відповідальності за порушення зобов'язань

Щодо відшкодування збитків, завданих внаслідок незадовільного стану доріг

У разі заподіяння власникам транспортних засобів збитків внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, яка сталася через незадовільне утримання доріг, такі збитки має бути відшкодовано власниками доріг або уповноваженими ними органами.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 16.04.2020 у справі № 904/5489/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88814527>.

Щодо можливості зменшення неустойки, нарахованої на підставі частини другої статті 785 ЦК України

До неустойки у розмірі подвійної орендної плати, передбаченої частиною другою статті 785 ЦК України, приписи статті 551 ЦК України щодо можливості зменшення її розміру не застосовуються. Неустойка, заявлена на підставі частини другої статті 785 ЦК України, є самостійною майновою відповідальністю у сфері орендних правовідносин і не може бути ототожнена з неустойкою (штрафом, пенею), передбаченою статтею 549 ЦК України та статтею 230 ГК України, до якої застосовуються положення статті 551 ЦК України.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 07.04.2020 у справі № 924/599/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88612858>.

Щодо можливості стягнення витрат, пов'язаних з оплатою правової допомоги в адміністративній справі, як шкоди (збитків)

Законодавством не передбачено можливості стягнення витрат на оплату правової допомоги в адміністративній справі у порядку господарського судочинства. Крім того, немає правових підстав для ототожнення витрат на правову допомогу і шкоди (збитків) у розумінні положень чинного законодавства.

Витрати, пов'язані з оплатою правової допомоги адвоката, процесуальним законом віднесено до судових витрат, вони відшкодовуються в порядку, передбаченому відповідним процесуальним законом; їх не можна визнати збитками чи шкодою у розумінні положень цивільного законодавства України й вони не можуть бути стягнуті за позовною вимогою в іншому провадженні.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 01.06.2020 у справі № 910/12945/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89577839>.

Щодо визначення в договорі строку нарахування штрафних санкцій

Сторони мають право визначити у договорі не лише інший строк нарахування штрафних санкцій, який обчислюється роками, місяцями, тижнями, днями або годинами, а взагалі врегулювати свої відносини щодо нарахування штрафних санкцій на власний розсуд, зокрема можуть право пов'язувати період нарахування пені з подією, яка має неминуче настати (фактичний момент оплати).

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 10.09.2020 у справі № 916/1777/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91466015>.

Щодо розрахунку індексу інфляційних збитків

При зменшенні суми боргу внаслідок часткового виконання зобов'язання боржником сума погашення має відніматися не від суми основного боргу, який існував на початок розрахункового місяця, а від суми основного боргу, помноженої на індекс інфляції у цьому місяці (фактичної вартості грошей на кінець розрахункового місяця з урахуванням інфляційних процесів). Подальший розрахунок інфляційних збитків здійснюється з урахуванням саме проіндексованого залишку основного боргу за попередній місяць у тій самій послідовності (шляхом перемножування на індекс інфляції за наступний місяць та віднімання конкретної суми погашення боргу в новому розрахунковому місяці).

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 24.09.2020 у справі № 915/2095/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91786454>.

Щодо стягнення неустойки, нарахованої на підставі частини другої статті 785 ЦК України

Скорочені строки позовної давності не поширюються на неустойку як особливу міру відповідальності, встановлену частиною другою статті 785 ЦК України, оскільки передбачено право сторони стягнути таку неустойку за весь час неправомірного користування майном після припинення дії договору найму.

При розрахунку розміру неустойки згідно з частиною другою статті 785 ЦК України за неповернення майна з оренди після припинення дії договору найму не включається податок на додану вартість, який мав би сплачуватися орендарем орендодавцю у разі правомірного користування майном.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 20.11.2020 у справі № 916/3119/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93149464>.

Щодо механізму розрахунку інфляційних втрат у разі, якщо прострочення виконання грошового зобов'язання становить неповний місяць

Сума боргу, внесена за період з 1 до 15 числа включно відповідного місяця, індексується за період з урахуванням цього місяця, а якщо суму внесено з 16 до 31 числа місяця, то розрахунок починається з наступного місяця. За аналогією, якщо погашення заборгованості відбулося з 1 по 15 число включно відповідного місяця, інфляційна складова обчислюється без урахування цього місяця, а якщо з 16 до 31 числа місяця – з урахуванням цього місяця.

Якщо період прострочення виконання грошового зобов'язання становить неповний місяць, то інфляційна складова враховується або не враховується залежно від математичного округлення періоду прострочення у неповному місяці.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 20.11.2020 у справі № 910/13071/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93263303>.

13. Спори щодо забезпечення виконання зобов'язань

Щодо звернення стягнення на предмет забезпечувального обтяження

Ухилення від надіслання боржнику повідомлення про порушення забезпеченого обтяженням зобов'язання і реєстрації в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна відомостей про звернення стягнення на предмет обтяження, а також недотримання 30-денного строку з моменту реєстрації в Державному реєстрі відомостей про звернення стягнення на предмет обтяження вважаються порушеннями, які унеможливають подальше вчинення банком дій, спрямованих на звернення стягнення на предмет застави.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 02.09.2020 у справі № 910/11051/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91340985>.

Щодо терміну набуття чинності банківською гарантією

Якщо сторони не визначили іншого терміну набуття банківською гарантією чинності, ніж день видачі, то пункт договору про надання гарантії про те, що гарантія набуває чинності згідно та на умовах, встановлених в договорі гарантії, не може свідчити про те, що гарантією встановлено строк її дії в розумінні статті 251, частини першої статті 561, частини четвертої статті 563 ЦК України.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 02.10.2020 у справі № 904/1156/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92841742>.

14. Спори, що виникають у сфері земельних правовідносин

Щодо автоматичної індексації нормативно-грошової оцінки землі

Розмір орендної плати визначається у договорі, а її обчислення (для сплати) здійснюється з урахуванням індексів інфляції, якщо інше не передбачено договором. Законодавчо не передбачено автоматичної зміни розміру орендної плати за договором оренди землі з урахуванням щорічної індексації нормативної грошової оцінки.

Сторони договору оренди землі можуть передбачити саме автоматичну щорічну індексацію нормативної грошової оцінки для визначення розміру орендної плати за договором оренди землі. Проте у такому разі, зважаючи на природу індексації, одночасна подвійна індексація орендної плати та індексація нормативної грошової оцінки не повинна застосовуватися.

Детальніше з текстом постанови судової палати КГС ВС від 16.03.2020 у справі № 922/1658/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88674065>.

Щодо припинення договору оренди земельної ділянки

Завершення будівництва та прийняття до експлуатації об'єкта будівництва є підставою для припинення на вимогу орендаря договору оренди земельної ділянки, на якій здійснювалось будівництво, що може бути вчинено також шляхом розірвання договору оренди в судовому порядку, у тому числі і в разі відсутності згоди на припинення договору з боку орендодавця. При цьому положення статті 120 ЗК України не застосовуються у такому випадку, оскільки не врегульовують питання переходу права власності на багатоквартирний будинок.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 19.05.2020 у справі № 910/10752/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89518094>.

Щодо використання земельної ділянки за цільовим призначенням

Нецільовим використанням земельної ділянки з категорії земель житлової та громадської забудови є її використання за призначенням, не передбаченим генеральним планом населеного пункту, іншою містобудівною документацією, планом земельно-господарського устрою тощо, тобто всупереч земельному законодавству України. Зміна виду використання земельної ділянки в межах однієї категорії земель не вважається зміною її цільового призначення, а отже, не потребує проходження процедур, які відповідно до земельного законодавства України застосовуються у разі зміни цільового призначення (розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок, його затвердження тощо).

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 14.07.2020 у справі № 916/1998/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90465543>.

Щодо притягнення орендодавця до відповідальності за недоліки переданої в оренду земельної ділянки шляхом розірвання договору оренди

Для притягнення орендодавця до відповідальності за недоліки переданої в оренду земельної ділянки, що не були передбачені договором оренди і перешкоджають використанню її за договором, шляхом розірвання договору оренди на підставі частини другої статті 36 Закону України "Про оренду землі" необхідно встановити такий фактичний склад порушення: 1) в оренду передано земельну ділянку з недоліками, 2) такі недоліки не були передбачені договором, 3) ці недоліки перешкоджають використанню земельної ділянки за договором. Можливість усунення вказаних недоліків, а також розмір витрат на їх усунення, зокрема матеріальних та/або часових, не впливають на право орендаря вимагати дострокового розірвання договору оренди землі на підставі частини другої статті 36 цього Закону. Для реалізації цього права достатньо волевиявлення орендаря та одночасної наявності трьох зазначених обставин.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 11.08.2020 у справі № 916/1250/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91186690>.

Щодо припинення права постійного користування земельною ділянкою, наданою для ведення селянського (фермерського) господарства його засновнику

У разі смерті громадянина - засновника селянського (фермерського) господарства право постійного користування земельною ділянкою, наданою для ведення фермерського господарства його засновнику, не припиняється зі смертю цієї особи, а зберігається за фермерським господарством, до якого воно перейшло після створення фермерського господарства КГС ВС розглянув справу за позовом виконувача обов'язків.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 26.08.2020 у справі № 925/302/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91169972>.

Щодо порядку переходу права оренди земельної ділянки

У разі набуття права власності на нерухоме майно, новий власник нерухомого майна набуває право оренди земельною ділянкою, на якій воно знаходиться, за чинним договором оренди, а не у порядку повторного надання земельної ділянки. При цьому зміна орендаря відбувається в силу прямої вказівки закону.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 07.10.2020 у справі № 912/1581/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92096508>.

Щодо порядку надання нерозподілених (невитребуваних) земельних ділянок – часток (паїв) у користування

Нерозподілені (невитребувані) земельні ділянки – частки (паї) не є землями державної чи комунальної власності, а перебувають лише у розпорядженні відповідних рад та адміністрацій, а тому надання таких ділянок у користування здійснюється без проведення земельних торгів на підставі рішення відповідного органу виконавчої влади чи місцевого самоврядування.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 28.10.2020 у справі № 923/965/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92500268>.

Щодо захисту порушених зобов'язань за договором оренди земельної ділянки

У проміжку між укладенням договору і переданням орендарю земельної ділянки (реєстрація речового права) договір діє, а у сторін є право захищати свої порушені договірні права зобов'язального характеру зобов'язально-правовими способами. Якщо сторони в договорі оренди землі передбачили, що договір набирає чинності після підписання його сторонами, то саме з цього моменту між сторонами

виникають зобов'язання зі сплати штрафу та пені, які продовжують існувати до їх виконання, незважаючи на відсутність реєстрації права оренди.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 02.10.2020 у справі № 912/3295/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91939649>.

Щодо заборони вжиття заходів забезпечення позову, які можуть вплинути на проведення земельних торгів

Попередній добір земельних ділянок, щодо яких рішення про проведення торгів не приймалося, не може вважатися етапом проведення торгів, на який поширюються положення частини дванадцятої статті 137 ГПК України про заборону вжиття заходів забезпечення позову.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 16.10.2020 у справі № 915/113/20 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92252479>.

Щодо вирішення переддоговірних спорів стосовно умов договору оренди земельної ділянки

Переддоговірні відносини між сторонами з приводу розбіжностей щодо умов договору оренди землі регулюються статтями 179, 181, 187 ГК України, оскільки це узгоджується з положеннями статей 648, 649 ЦК України та статті 2 Закону України "Про оренду землі". Такі відносини не врегульовано спеціальними нормами ЗК України, Закону України "Про оренду землі".

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.11.2020 у справі № 910/16771/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92675755>.

Щодо осіб, які можуть набувати право користування земельною ділянкою, що виставляється на земельні торги з визначенням функціонального використання – для ведення фермерського господарства

Товариство з обмеженою відповідальністю (з урахуванням предмета і цілей діяльності товариства згідно зі статутом) не може набувати права користування земельною ділянкою, яка виставляється на земельні торги з визначенням функціонального використання – для ведення фермерського господарства.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 01.12.2020 у справі № 917/93/20 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93498738>.

Щодо визначення характеру позовних вимог про повернення земельної ділянки у зв'язку з припиненням дії договору оренди

Позовна вимога прокурора про зобов'язання повернути земельну ділянку у зв'язку з припиненням дії договору оренди має немайновий характер, оскільки

є вимогою про виконання обов'язку в натурі (повернення належної орендодавцеві земельної ділянки), об'єктом вимоги є дія зобов'язаної сторони, що не піддається грошовій (вартісній) оцінці, а вирішення спору не вплине на склад майна сторін спору та не змінить власника майна.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 02.12.2020 у справі № 905/105/20 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93296139>.

15. Спори, що виникають з питань захисту економічної конкуренції

Щодо кваліфікації дій суб'єкта господарювання як антиконкурентних узгоджених

Для кваліфікації дій суб'єкта господарювання як антиконкурентних узгоджених не є обов'язковою умовою наявність негативних наслідків таких дій у вигляді завдання збитків, порушень прав та охоронюваних законом інтересів інших господарюючих суб'єктів чи споживачів, оскільки достатнім є встановлення самого факту погодження конкурентної поведінки, яка може мати негативний вплив на конкуренцію.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.03.2020 у справі № 907/284/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87996108>.

16. Спори щодо постачання енергоресурсів

Щодо коригування та оформлення повторних актів про використану електричну енергію для виставлення коригуючого рахунку

Враховуючи, що вимогами чинного законодавства та умовами договору жодного коригування та оформлення повторних актів про використану електричну енергію для виставлення коригуючого рахунку не передбачено, то у постачальника електричної енергії не має обов'язку складати повторні акти про використану електричну енергію, і відповідно він не є кредитором, що прострочив. У такому разі відсутні підстави для застосування до цих правовідносин положень частини четвертої статті 612, частини першої статті 613 ЦК України.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 18.09.2020 у справі № 910/4218/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91748131>.

Щодо відповідальності за несвоєчасну сплату заборгованості за спожитий природний газ

Частина третя статті 7 Закону "Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії" є нормою прямої дії, а, відтак, її застосування до споживачів не ставиться у залежність від виконання будь-яких інших умов поряд з їх

обов'язком щодо погашення заборгованості за спожитий природний газ у строк до набрання чинності 30.11.2016 цим Законом. При цьому, виконання даної норми не залежить від факту включення підприємства-споживача до реєстру підприємств, що беруть участь у процедурі врегулювання заборгованості.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 27.05.2020 у справі № 910/17428/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89539168>.

Щодо відповідальності теплопостачальної організації за прострочення проведення розрахунків за договором постачання природного газу

Положення Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217, не змінюють строків розрахунків теплопостачальної організації та гарантованого постачальника за договором постачання природного газу, не позбавляють теплопостачальну організацію можливості впливати на їх своєчасність і не виключають застосування до споживача пені за прострочення в оплаті отриманого природного газу, а також відповідальності за прострочення грошового зобов'язання у порядку частини другої статті 625 ЦК України у вигляді сплати 3% річних та інфляційних втрат.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 16.10.2020 у справі № 903/918/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92673887>.

Щодо належного способу захисту права на реструктуризацію заборгованості за спожитий газ

Позов про визнання протиправною відмови щодо укладення договору реструктуризації заборгованості за спожитий газ та про зобов'язання укласти договір реструктуризації заборгованості за спожитий природний газ відповідно до типової форми є неналежним способом захисту порушеного права. В даному випадку належним способом захисту порушеного права є позов про визнання укладеним договором реструктуризацію заборгованості за спожитий газ.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС 02.10.2020 у справі № 910/5738/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92705201>.

Щодо відсутності підстав для нарахування відповідачу необлікованого (донарахованого) об'єму природного газу

За умови відсутності пошкодження лічильника, пропущення строку періодичної перевірки лічильника газу з вини споживача або несанкціонованого втручання в роботу засобу вимірювальної техніки та за наявності справного обчислювача

(коректора) об'єму газу, який не містить зареєстрованих та зафіксованих у звітах повідомлень про роботу лічильника газу в позаштатному режимі, несправність лічильника внаслідок його невідповідності нормативним документам у сфері метрології, встановлена за результатами позачергової або експертної перевірки, не є підставою для здійснення перерахунку споживачу об'єму розподіленого (спожитого) природного газу відповідно до пункту 4 глави 4 розділу XI Кодексу газорозподільних систем.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 02.12.2020 у справі № 906/962/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93263230>.

17. Спори, що виникають у зв'язку з реорганізацією банків

Щодо правонаступництва при реорганізації банку шляхом його приєднання до іншого банку за спрощеною процедурою

Правонаступництво щодо майна, прав та обов'язків банку, що приєднується, виникає у банку- правонаступника з моменту, визначеного передавальним актом, затвердженим загальними зборами банку, що приєднується, та банку- правонаступника.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.04.2020 у справі № 925/1874/13 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88814677>.

18. Спори, пов'язані з перевезенням залізницею

Щодо алгоритму здійснення розрахунку штрафу за несвоєчасну доставку вантажу залізницею

Сума штрафу за несвоєчасну доставку вантажу залізницею обчислюється у відсотковому співвідношенні від суми провізної плати, зазначеної у графі 31 залізничної накладної, відповідно до якої здійснювалося перевезення вантажу залізничним транспортом, залежно від кількості днів прострочення у доставці вантажу.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 21.02.2020 у справі № 910/1524/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87838412>.

Щодо нарахування та сплати збору за зберігання вантажів

Збір за зберігання вантажу у вагонах незалежно від місця їх затримки, якщо вона сталася з вини одержувача, залізницею нараховується за весь період затримки понад термін безоплатного користування за регульованим тарифом за фактом затримки вагонів, що слідує за адресою одержувача.

Збір за зберігання вантажів, у тому числі збільшений до двократного розміру, сплачується незалежно від місця затримки вантажів (на станції призначення чи на підходах до неї, якими можуть бути проміжні станції, на прикордонних, припортових станціях, тощо), коли доставка вантажу на станцію призначення є ускладненою з вини одержувача (відправника).

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 18.09.2020 у справі № 908/1795/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91808652>.

19. Спори щодо охорони навколишнього природного середовища

Щодо реалізації громадськими організаціями права на охорону навколишнього природного середовища в судовому порядку

Згідно з чинним законодавством громадські природоохоронні організації не мають права втручатися у правовідносини сторін, які виникли на підставі договору, зокрема і у тому випадку, коли однією із сторін договору є орган державної влади, який уповноважений на прийняття рішення щодо надання у користування або власність земельної ділянки певним особам.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 01.10.2020 у справі № 904/4470/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91973284>.

20. Спори щодо охорони культурної спадщини

Щодо поширення заборони на знесення самочинної прибудови до пам'ятки архітектури

На самочинну прибудову до пам'ятки архітектури не поширюється заборона її знесення, встановлена статтею 22 Закону України "Про охорону культурної спадщини", оскільки така прибудова хоча й здійснена до пам'ятки архітектури, але не набуває статусу об'єкта архітектури, що належить до об'єктів культурної спадщини, які охороняються державою.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 11.11.2020 у справі № 910/7141/13 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92887530>.

21. Спори, що виникають у сфері будівництва та розвитку інфраструктури

Щодо розрахунку розміру пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту в разі ненадання загальної кошторисної вартості об'єкта

Встановлення порядку залучення, розрахунку розміру і використання коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» віднесено до повноважень

органів місцевого самоврядування, до яких, зокрема, належать виконавчі органи міських рад. Тож застосування положень Порядку пайової участі замовників у розвитку інфраструктури міста, затвердженого виконавчим комітетом міської ради, щодо розрахунку розміру пайової участі саме на підставі опосередкованої вартості у разі ненадання відповідачем загальної кошторисної вартості об'єкта, не суперечить чинному законодавству.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 16.10.2020 у справі № 922/3693/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93263168>.

22. Спори, що виникають у розгляді справ про банкрутство

Щодо вжиття заходів забезпечення вимог кредиторів у справі про банкрутство

Господарський суд, який розглядає справу про банкрутство, зокрема, на стадії апеляційного розгляду справи, не позбавлений процесуального права за клопотанням кредитора вжити заходів на забезпечення його вимог у справі про банкрутство шляхом накладення заборони на відчуження майна боржника в ліквідаційній процедурі, виходячи з доводів кредитора та фактичних обставин справи, а також керуючись принципами законності, диспозитивності та пропорційності, в силу статей 2, 14, 15 ГПК України та з урахуванням інтересів кредиторів і боржника у справі про банкрутство.

Детальніше з текстом постанови судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС від 13.02.2020 у справі № 50/790-43/173 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87838961>.

З текстом окремої думки від 13.02.2020 у справі № 50/790-43/173 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87868937>.

Щодо застосування позовної давності до позовних вимог, заявлених в межах справи про банкрутство

Початок перебігу позовної давності за вимогами боржника/арбітражного керуючого у справах про банкрутство починається від дня, коли про порушене право або про особу, яка його порушила, довідався або міг довідатися боржник, а не арбітражний керуючий.

Норма частини третьої статті 19 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" не поширює свою дію на будь-які інші спори, стороною яких є боржник, що розглядаються у справах про банкрутство, і не пов'язані зі спором про грошові вимоги кредиторів та не застосовується при вирішенні цих спорів як передбачена законом відповідно до пункту 2 частини першої статті 263 ЦК України підстава для зупинення перебігу позовної давності у спірних правовідносинах.

Детальніше з текстом постанови судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС від 11.02.2020 у справі № 10/5026/995/2012 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88017551>.

Щодо осіб, які можуть звертатися з вимогами про визнання недійсними результатів аукціону у справі про банкрутство

Вимагати визнання недійсними результатів аукціону, проведеного з порушенням вимог закону, можуть боржник (зокрема арбітражний керуючий від імені боржника,) кредитори, зареєстровані учасники аукціону, особи, які вважають себе власником майна, що виставляється на аукціон. Інші особи, які бажали взяти участь в аукціоні (мали інтерес), та не були зареєстровані і не змогли взяти участь в аукціоні, з такими вимогами звертатись не можуть.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 12.05.2020 у справі № 910/18271/16 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89394265>.

Щодо черговості погашення кредиторських вимог про відшкодування середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні та компенсації

Середній заробіток за час затримки розрахунку при звільненні за своєю правовою природою не є основною чи додатковою заробітною платою, а також не є заохочувальною чи компенсаційною виплатою (зокрема, компенсацією працівникам втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням термінів її виплати) у розумінні статті 2 Закону України "Про оплату праці", тобто середній заробіток за час затримки розрахунку при звільненні не входить до структури заробітної плати.

Відшкодування, яке сплачується за час затримки розрахунку при звільненні відповідно до статті 117 КЗпП України, не відповідає ознакам заробітної плати, які передбачені частиною першою статті 94 КЗпП України, оскільки виплачується не за виконану працівником роботу, а за затримку розрахунків при звільненні. Тому, вимоги про відшкодування середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні та компенсація, повинні бути віднесені до вимог четвертої черги, а не до вимог першої черги.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 12.05.2020 у справі № 8/568 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89212760>.

Щодо поширення дії мораторію на задоволення вимог кредиторів на залік забезпечених вимог до боржника в рахунок ціни майна

Зміст поняття «стадія продажу майна» (частина третя статті 19 Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом») не включає в себе процедуру придбання предмета іпотеки за початковою ціною шляхом заліку своїх забезпечених вимог в рахунок ціни майна (частина перша

статті 49 Закону України «Про іпотеку»), оскільки правовим наслідком реалізації іпотекодержателем цього права, визначеного статтею 49 Закону України «Про іпотеку», є не продаж йому предмета іпотеки, а припинення забезпеченого іпотекою зобов'язання шляхом заліку вимог в рахунок ціни майна. Таким чином, при придбанні у порядку статті 49 Закону України «Про іпотеку» предмета іпотеки іпотекодержателем, який є забезпеченим кредитором у справі про банкрутство, жодного прояву засад конкуренції, характерної для продажу майна в розумінні положень Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», немає.

Отже, у такій ситуації дія мораторію на задоволення вимог кредиторів поширюється на спірні правовідносини, а дії осіб щодо здійснення переходу права власності на спірне майно до стягувача є такими, що суперечать вимогам законодавства.

Детальніше з текстом постанови судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС від 14.05.2020 у справі № 903/69/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89348440>.

Щодо апеляційного оскарження рішення суду першої інстанції у справі про банкрутство особою, яка не була залучена до участі у справі

У разі надходження апеляційної скарги від особи, яка не приймала участі у розгляді справи, але вважає, що судом в оскаржуваному рішенні вирішено питання про її права та інтереси: суд має першочергово з'ясувати, чи стосується оскаржуване судове рішення безпосередньо прав та обов'язків скаржника і лише після встановлення таких обставин вирішити питання про залучення такої особи у якості третьої особи та про скасування судового рішення, а у випадку встановлення, що права заявника оскаржуваним судовим рішенням не порушені та питання про її права і обов'язки стосовно сторін у справі судом першої інстанції не вирішувалися - закрити апеляційне провадження, оскільки в останньому випадку така особа не має права на апеляційне оскарження рішення суду.

Рішення є таким, що прийняте про права, інтереси та (або) обов'язки особи, яка не була залучена до участі у справі, лише тоді, якщо в мотивувальній частині рішення містяться висновки суду про права, інтереси та (або) обов'язки цієї особи, або у резолютивній частині рішення суд прямо вказав про права, інтереси та (або) обов'язки такої особи. Будь-який інший правовий зв'язок між скаржником і сторонами спору не може братися до уваги.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 12.05.2020 у справі № 910/18271/16 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89394265>.

Щодо підстав звільнення від сплати судового збору чи відстрочення сплати судового збору у справі про банкрутство

Перебування боржника в процедурі банкрутства на стадії санації не є підставою для звільнення від сплати судового збору чи відстрочення сплати судового збору.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 08.05.2020 у справі № 917/1423/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89212702>.

Щодо підстав відкриття провадження у справі про банкрутство

Установлення відсутності спору про право щодо вимог ініціюючого кредитора є обов'язковою умовою для відкриття провадження у справі про банкрутство. Заперечення боржника щодо вимог заявника у вигляді позову (предметом якого є оспорення боржником обставин, на яких ґрунтуються вимоги кредитора), поданого до суду до звернення кредитора із заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство, беззаперечно свідчить про наявність спору про право в розумінні положень частини шостої статті 39 КУзПБ.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.08.2020 у справі № 910/4658/20 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91016931>.

Щодо заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність боржника – фізичної особи

Виявлення одним з кредиторів (а не керуючим реструктуризацією) на стадії вирішення питання про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність боржника недоліків декларації боржника про майновий стан не може бути підставою для відмови на цій стадії провадження у справі про неплатоспроможність боржника у відкритті такого провадження або для його закриття.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 11.08.2020 у справі № 918/127/20 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90936142>.

Щодо набуття статусу конкурсного кредитора

Особа набуває статусу конкурсного кредитора (сторони, учасника провадження у справі про банкрутство) з повним обсягом процесуальної дієздатності (в тому числі правом оскарження судових рішень) за сукупності таких умов:

- подання до господарського суду письмових заяв з вимогами до боржника, а також документів, що їх підтверджують, протягом 30 днів з дня офіційного оприлюднення оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство;
- розгляд господарським судом заяв конкурсних кредиторів у попередньому засіданні суду;

- визнання вимог таких кредиторів, що формалізується у судовому рішенні господарського суду – ухвалі.

Ухвала про відкриття провадження у справі про банкрутство має наслідком зміну порядку задоволення вимог заставодержателя майна боржника, у зв'язку з чим є судовим рішенням, яке ухвалено про права та інтереси цієї особи, що надає заставодержателю права заперечувати у підготовчому засіданні відкриття провадження у справі про банкрутство боржника з наділенням у такому разі заставодержателя процесуальними правами учасника у справі про банкрутство - щодо подання клопотань, надання доказів тощо, а відповідно, і процесуальним правом на оскарження ухвали про відкриття провадження у справі про банкрутство у розумінні частини першої статті 254 ГПК України.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 16.07.2020 у справі № 910/4475/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90743553>.

Щодо умов видачі дубліката наказу суду в разі закінчення виконавчого провадження у зв'язку з визнанням боржника банкрутом

Умовою видачі дубліката наказу суду є подання відповідної заяви протягом строку, встановленого для пред'явлення виконавчого документа до виконання, який повинен обчислюватися з урахуванням переривання цього строку та/або його зупинення. Початок відліку строку пред'явлення виконавчого документа до виконання у разі закінчення виконавчого провадження у зв'язку з визнанням боржника банкрутом та подальшим припиненням (закриттям) провадження у справі про банкрутство цього боржника пов'язаний з юридичним фактом – датою закриття (припинення) провадження у справі про банкрутство. У разі закриття провадження у справі про банкрутство цього боржника за відсутності факту задоволення вимог стягувача та їх погашення (списання, прощення) відповідно до Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (в редакції, чинній на 19.01.2013) виконавче провадження, яке було закінчено у зв'язку з визнанням боржника банкрутом та відкриттям ліквідаційної процедури, може бути розпочате знову.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 29.10.2020 у справі № 916/922/16 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92527169>.

23. Спори, пов'язані з виконанням судових рішень

Щодо накладення арешту на право оренди майна боржника-орендаря

Виконавцю не надано права накладати арешт на право оренди майна боржника-орендаря, яке за змістом наведених законодавчих норм є об'єктом цивільних прав, іншим, ніж майно (кошти), та має обмежену оборотоздатність для боржника-орендаря.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 07.08.2020 у справі № 916/1092/19 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90827119>.

Щодо зняття арешту з рахунку боржника, який використовується для виплати заробітної плати

Чинним законодавством України не передбачено відкриття суб'єктам господарювання рахунків зі спеціальним режимом їх використання для виплати заробітної плати, однак у разі виникнення у боржника зобов'язання з виплати заробітної плати у певному розмірі арешт на кошти, які знаходяться на поточному рахунку боржника, у такому самому розмірі не може бути накладений, а якщо він накладений, то підлягає зняттю. Таке зняття арешту здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 59 Закону України «Про виконавче провадження» на підставі поданих боржником документів, що підтверджують виникнення у боржника зобов'язання з виплати заробітної плати та його розмір. Арешт у розмірі суми зобов'язання з виплати заробітної плати може бути також знятий судом у порядку оскарження відмови виконавця зняти арешт з коштів, призначених саме для виплати заробітної плати.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 09.07.2020 у справі № 918/635/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90283288>.

Щодо виконання судового рішення

Якщо за судовим рішенням саме боржник зобов'язаний вчинити певні дії, то це не означає, що у разі невиконання ним цього рішення воно не може бути виконано без його участі відповідно до абзацу другої частини третьої статті 63 Закону України "Про виконавче провадження". Хоч судове рішення і зобов'язує саме боржника вчинити певні дії, однак воно не є нерозривно пов'язаним з особою боржника та не унеможливорює таке виконання без його участі шляхом вжиття державним виконавцем заходів примусового виконання цього рішення, з огляду на встановлені судами обставини невиконання у добровільному порядку і вчинення перешкод у виконанні.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 25.09.2020 у справі № 924/315/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91786495>.

Щодо повідомлення стягувача про відкриття виконавчого провадження

Ненаправлення державним виконавцем постанови про відкриття виконавчого провадження з відповідним ідентифікатором доступу прямо порушує право сторони (стягувача) щодо доступу до інформації, наявної в автоматизованій системі виконавчих проваджень, та свідчить про протиправну бездіяльність державного виконавця.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.10.2020 у справі № 873/26/20 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92384871>.

Щодо визначення дійсної ринкової вартості майна під час проведення виконавчих дій

Сторони виконавчого провадження під час здійснення виконавчих дій не позбавлені можливості заявляти клопотання про визначення вартості майна, зокрема, визначення іншої ціни предмета іпотеки, ніж та що була зазначена в резолютивній частині рішення суду, якщо вартість майна змінилася.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 15.10.2020 у справі № 910/11366/17 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92256459>.

Щодо заборони вчинення виконавчих дій стосовно об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації

Заборона вчинення виконавчих дій відповідно до Закону України "Про виконавче провадження" щодо об'єктів права державної власності, які були включені до переліків, затверджених Законом України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації", не поширюється на стягнення будь-яких коштів боржника або лише тих, що були передані в заставу за кредитними договорами.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 20.11.2020 у справі № 910/12809/19 можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93037839>.

24. Процесуальні питання

Щодо виключної підсудності господарських справ

Якщо відповідачем у справі є орган, зазначений у частині п'ятій статті 30 ГПК України, то розгляд такої справи у будь-якому разі належить до компетенції виключно Господарського суду міста Києва та будь-який інший суд неуповноважений здійснювати розгляд відповідної справи.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 04.02.2020 у справі № 914/240/18 можна ознайомитись за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/87516277>.

Щодо розподілу між сторонами витрат на професійну правничу допомогу

За клопотанням сторони суд може зменшити розмір витрат на професійну правничу допомогу адвоката, які підлягають розподілу між сторонами. Обов'язок доведення неспівмірності витрат покладається на сторону, яка заявляє таке клопотання.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 13.02.2020 у справі № 910/2170/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87602257>.

Щодо підстав повернення апеляційної скарги скаржнику

Окремі самостійні підстави для повернення апеляційної скарги встановлені частиною п'ятою статті 260 ГПК України. Перелік цих підстав є вичерпним і не передбачає такої підстави для повернення апеляційної скарги, як оскарження в одній апеляційній скарзі рішення та ухвали місцевого господарського суду.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 17.02.2020 у справі № 2/118 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87808649>.

Щодо перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами

Нововиявлені обставини за своєю юридичною суттю є фактичними даними, що в установленому порядку спростовують факти, які було покладено в основу судового рішення. Ці обставини мають бути належним чином засвідчені, тобто підтверджені доказами.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 10.03.2020 у справі № 910/10784/18 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88149969>.

Щодо можливості звернення до господарського суду за наявності арбітражної угоди між сторонами

Позов про визнання за іноземним товариством права власності на нерухоме майно, яке знаходиться та зареєстроване в Україні, подається в порядку застосування правил виключної підсудності до господарського суду України і не може за згодою сторін передаватись на розгляд до міжнародного комерційного арбітражу.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 17.03.2020 у справі № 907/930/15 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88360066>.

Щодо залишення позову без розгляду у разі неявки позивача

Суд має право залишити позов без розгляду у разі неявки належним чином повідомленого позивача, якщо від нього не надійшла заява про розгляд справи за його відсутності і його нез'явлення не перешкоджає розгляду справи.

Положення частини четвертої статті 202, пункту 4 частини першої статті 226 ГПК України не встановлюють вимоги, що для залишення позову без розгляду позивач має не з'явитися у судові засідання саме у випадку визнання судом його явки обов'язковою та виклику до суду.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 05.06.2020 у справі № 910/16978/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89810153>.

Щодо повідомлення іноземного суб'єкта господарювання про судові засідання

Норми чинного процесуального законодавства України та приписи міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не містять вимоги щодо необхідності повідомлення іноземного суб'єкта господарювання про кожне наступне судові засідання у справі шляхом направлення до компетентного органу іноземної держави судового доручення про вручення документів нерезиденту України та зупинення щоразу провадження у справі, що, у свою чергу, призводить до порушення розумного строку розгляду справи.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 09.06.2020 у справі № 910/3980/16 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89740492>.

Щодо належного та завчасного повідомлення учасника справи про судові засідання

Розгляд справи судом за відсутності сторони або інших учасників справи є можливим лише у разі наявності у суду відомостей щодо належного повідомлення сторони, учасника справи про дату, час та місце судового засідання.

За відсутності у суду першої інстанції відомостей щодо належного та своєчасного повідомлення учасника справи про судові засідання він має вжити заходів щодо такого повідомлення, в тому числі відкласти за необхідності розгляд справи.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 02.06.2020 у справі № 910/17792/17 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89652144>.

Щодо судді, який брав участь у вирішенні справи

Під вирішенням справи в суді апеляційної інстанції слід розуміти ухвалення судового рішення у формі постанови за наслідком розгляду апеляційної скарги та перегляду рішення або ухвали про закриття провадження у справі місцевого господарського суду, які ухвалюються/постановляються судом першої інстанції по суті спору. Справа в суді апеляційної інстанції не вирішується постановленням ухвал (за результатом перевірки матеріалів поданої апеляційної скарги та за наслідком вирішення процедурних процесуальних питань, пов'язаних з рухом справи), а суддя, який входив до складу колегії суддів, що постановила ухвалу, не може вважатися таким, що вже брав участь у вирішенні справи в суді апеляційної інстанції в розумінні частини третьої статті 36 ГПК України. Ухвала апеляційного господарського про залишення апеляційної скарги без розгляду не є судовим рішенням, ухваленим по суті спору, а суддя, який брав участь у постановленні такої ухвали, не може вважатися суддею, який брав участь у вирішенні справи, оскільки за цією ухвалою суд не здійснив ні розгляду

апеляційної скарги, ні перегляду рішення місцевого господарського суду, не вирішував спір по суті справи.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 23.07.2020 у справі № 910/9266/14 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90540503>.

Щодо сплати судового збору за подання апеляційної (касаційної) скарги на ухвалу про відмову в задоволенні заяви про винесення додаткового судового рішення

За подання апеляційної (касаційної) скарги на ухвалу про відмову в задоволенні заяви про винесення додаткового судового рішення судовий збір справляється на підставі підпункту 7 пункту 2 частини другої статті 4 Закону України «Про судовий збір» в розмірі одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 24.07.2020 у справі № 911/4241/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90566045>.

Щодо залишення позову без розгляду у зв'язку з порушенням правил об'єднання позовних вимог

Залишення господарським судом після відкриття провадження у справі без розгляду позовної заяви, яка подана з порушенням правил об'єднання позовних вимог, є правомірним, оскільки ГПК України не передбачено встановлення та усунення недоліків у зв'язку з порушенням правил об'єднання позовних вимог.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 16.10.2020 у справі № 910/7186/19 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92256472>.

Щодо забезпечення позову у справах, пов'язаних з визнанням охоронних документів недійсними

У справах, пов'язаних з визнанням охоронних документів недійсними, є можливим застосування заходів забезпечення позову у вигляді заборони відповідачеві – володільцеві спірного документа передавати будь-якій особі (особам) право власності на об'єкт інтелектуальної власності та/або надавати будь-якій особі (особам) дозвіл (видавати ліцензію) на використання об'єкта інтелектуальної власності, а також заборони Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України приймати рішення про внесення будь-яких змін до Державного реєстру патентів/свідоцтв України стосовно об'єкта інтелектуальної власності, вносити відповідні зміни до зазначеного Реєстру та здійснювати пов'язані з цим публікації в офіційному бюлетені "Промислова власність".

У разі оспорювання міжнародної реєстрації торговельної марки суд з урахуванням конкретних обставин справи може заборонити власникові

торговельної марки здійснювати будь-які дії з передачі відповідних прав іншим особам до розгляду справи по суті.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.11.2020 у справі № 910/7716/20 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92618539>.

Щодо заходів забезпечення позову шляхом накладення арешту на майно та (або) кошти

Захід забезпечення позову шляхом накладення арешту на майно або грошові кошти може застосуватися у справі, в якій заявлено майнову вимогу, а спір вирішується про визнання права (інше речове право) на майно, витребування (передачу) майна, коштів або про стягнення коштів. Сума арештованих коштів обмежується розміром позову та можливими судовими витратами, а арешт майна має стосуватися майна, належного до предмета спору.

Арешт, накладений судом для забезпечення позову лише на майно, що належить або підлягає передачі боржнику і перебуває у нього чи в інших осіб, не поширює свою дію на кошти, оскільки для їх арешту суд має вжити окремий захід забезпечення позову, передбачений статтею 137 ГПК України.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 26.11.2020 у справі № 911/949/20 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93149492>.

Щодо касаційного оскарження судових рішень апеляційної інстанції, якими вирішувалося питання про вжиття заходів забезпечення позову

У касаційному порядку можна оскаржити ухвалу суду апеляційної інстанції, яка передбачає вжиття заходів забезпечення позову. Водночас ухвала, згідно з якою апеляційний суд відмовив у задоволенні заяви про забезпечення позову, касаційному оскарженню не підлягає.

Постанова апеляційного господарського суду про залишення без змін ухвали місцевого господарського суду про вжиття заходів забезпечення позову може бути предметом касаційного оскарження.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 16.11.2020 у справі № 910/7596/20 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92971660>.

Щодо звільнення від сплати судового збору

Громадяни, які мають статус фізичної особи – підприємця та підпадають під ознаки, зазначені у відповідних пунктах статті 5 Закону України "Про судовий збір", користуються пільгами, визначеними цією статтею.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 03.12.2020 у справі № 903/323/20 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93263240>.

Щодо неможливості перегляду за нововиявленими обставинами рішень суду апеляційної інстанції

Не підлягає перегляду за нововиявленими обставинами постанова апеляційного суду, якою скасовано ухвалу місцевого суду про зупинення провадження у справі, як судове рішення суду апеляційної інстанції, що прийняте за результатами апеляційного перегляду ухвали суду першої інстанції, якою не закінчено розгляд справи.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 29.12.2020 у справі № 904/5896/18 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93872952>.

Зведений огляд судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду (актуальна судова практика) за 2020 рік. Рішення, внесені до ЄДРСР з 01.02.2020 по 31.12.2020 / упоряд. суддя-секретар судової палати для розгляду справ щодо земельних відносин та права власності Дроботова Т. Б., правове управління (II) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2021. 35 стор.

¹**Застереження:** видання містить короткий огляд деяких судових рішень. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua